

Plan van aanpak **Betrokken stad** 2023-2026

Foto: David Rozing

Gemeente
Rotterdam

Foto: Arnoud Verhey

Foto: Erik Fecken

Voorwoord

Betrokken zijn. Meedoen. Inspraak hebben. Dáárover hebben we het als het over participatie in Rotterdam gaat. Rotterdammers moeten kunnen meedenken en beslissen over wat er in hun stad, wijk en straat gebeurt. Formeel liggen besluiten bij het college en de gemeenteraad als gekozen volksvertegenwoordigers, maar de mening van bewoners en ondernemers is een belangrijk onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces. Want die Rotterdammers, dat zijn de ervaringsdeskundigen. Zij weten als geen ander hoe het in de wijk of buurt beter kan. Zij hebben de mooie plannen en goede ideeën. Hoe we als gemeente samen met Rotterdammers aan de slag gaan staat in het plan van aanpak dat nu voor u ligt: Betrokken stad 2023-2026.

We gaan voor een betere uitvoering van bestaand beleid, niet voor het maken van nieuwe plannen. Want hoewel het altijd beter kan, heeft Rotterdam flinke stappen gezet als het om participatie gaat. Resultaten uit de Omnibusenquête 2022 laten zien dat steeds meer Rotterdammers tevreden zijn over de mogelijkheid om mee te denken. Dankzij initiatieven als Betrokken stad, Wijk aan Zet en het Initiatievenloket steeg de tevredenheid over participatie vorig jaar naar 34% ten opzichte van 27% in 2014. Daar kunnen we trots op zijn, maar we zijn er wat mij betreft nog lang niet.

We moeten als gemeente nog meer ons best doen om naar Rotterdammers te luisteren. Oprecht te luisteren, naar hun ideeën, plannen en zorgen. Dat betekent dat wij zelf als organisatie ook stappen moeten zetten. We investeren in medewerkers zodat ze goed kunnen samenwerken en de verbinding met Rotterdammers nog beter kunnen aangaan.

Betrokken stad 2023-2026 biedt een vat vol mogelijkheden. Bijvoorbeeld extra inzet op wederzijds vertrouwen door meer zichtbaar en aanwezig te zijn in de wijken waar het vertrouwen in de overheid laag is. Goede participatie is ook laagdrempelig en inclusief. Van ondernemers en jongeren tot kwetsbare groepen: we blijven werken aan mogelijkheden waardoor iedereen kan meedenken en meedoen.

Ik heb er alle vertrouwen in dat dit ons gaat lukken. Samen maken we de stad, één stad, met plek voor iedereen.

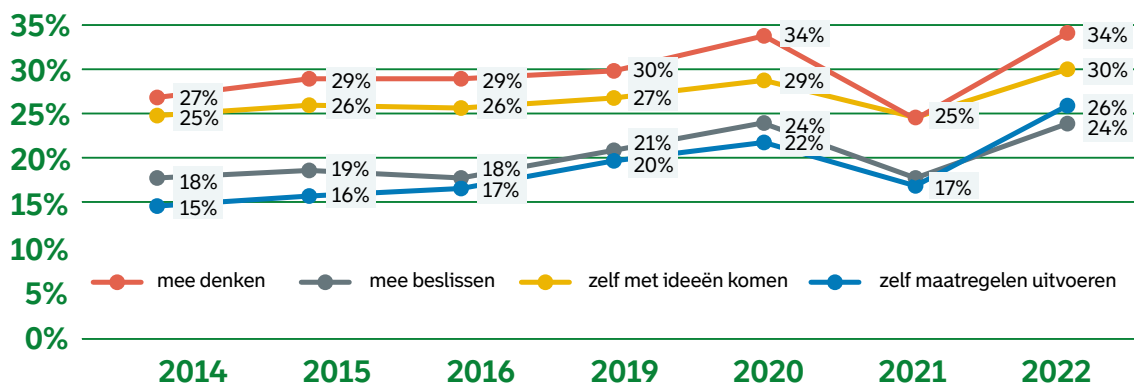
Robert Simons
wethouder Haven, Economie, Horeca en Bestuur
(wijken en kleine kernen)

Inleiding

Het uitvoeringsprogramma Betrokken stad is in 2020 opgesteld in opdracht van het vorige college. De ambitie was om meer Rotterdammers te laten meedenken en meebeslissen over hun leefomgeving. Dat bleek een opgave van een lange adem die deel uitmaakt van een veel bredere maatschappelijke ontwikkeling. De resultaten van de Omnibusenquête 2022 laten zien dat we flinke stappen in de goede richting hebben gezet. Met Betrokken stad, Wijk aan Zet en het Initiatievenloket zijn we op de goede weg. We willen deze stijgende lijn ook de komende jaren doorzetten.

34% van de ondervraagde Rotterdammers geeft aan (ruim) tevreden te zijn over de mogelijkheid om mee te denken. Dat is een grote verbetering ten opzichte van 27% in 2014. Hoewel een stijging van 7% zeker iets is om trots op te zijn, vinden veel Rotterdammers dat er nog niet voldoende ruimte is om mee te denken en mee te beslissen over hun stad en wijk. Daarom gaan we de komende vier jaar verder met de opgave van de Betrokken stad. Met als ambitie om het percentage Rotterdammers dat kan mee denken en meedoen verder te laten stijgen.

Percentage Rotterdammers dat (zeer) tevreden is met de mogelijkheden om invloed te hebben op maatregelen in de leefomgeving.

Bron: Omnibus enquête 2022.

Betrokken stad gaat niet alleen over de uitvoering van innovatieprojecten. Het is ook het beleidskader voor samenwerken met Rotterdammers en hoe we dat doen:

- Clusters adviseren bij het organiseren van goede participatie rond stedelijke vraagstukken.
- Stimuleren, inspireren en agenderen van participatief werken in de hele organisatie.
- Kennis ontwikkelen en delen binnen onze organisatie, met andere steden en met partners.
- In kaart brengen, versterken en verbinden van interne en externe netwerken.

Betrokken stad ontwikkelt zich zo van een uitvoeringsprogramma naar een manier van werken, en heeft een regie- en adviesrol voor de hele organisatie.

U leest in dit plan van aanpak welke projecten we in de raadsperiode 2022 - 2026 uitvoeren op basis van vier ambities. In de kaders Wij(k) aan zet staan voorbeelden die laten zien hoe het beleid en de projecten van Betrokken stad er in de praktijk uitzien.

Betrokken stad, Eén stad en de Wijk aan Zet

Betrokken stad is de motor om te bouwen aan een stad waarin wijkraad, bewoners, ondernemers, organisaties én de gemeente samenwerken aan de ontwikkeling van Rotterdam en de wijken.

De relatie tussen burgers en overheid is de laatste jaren onderwerp van het maatschappelijk debat. De aanname is dat de afstand tussen burgers en de overheid toeneemt. Uit [dit onderzoek](#) blijkt dat er verschillende redenen zijn. Factoren die van invloed zijn: de mate van politieke interesse, kennis over de verkiezing, het belang dat kiezers hechten aan de gemeenteraadsverkiezingen en vertrouwen in de politiek. Veel mensen vinden het moeilijk om te kiezen uit de vele partijen. De motieven van mensen zijn volgens de onderzoekers heel 'gelaagd' en gevarieerd. Hun advies is om te streven naar een betere relatie tussen kiesgerechtigden en de politiek, in plaats van naar een hogere opkomst als doel op zich. Vanuit Betrokken stad werken we in Rotterdam aan herstel van vertrouwen binnen een context en dynamiek die zich vaak landelijk afspeelt.

Rotterdamers die meedenken, meedoen en meebeslissen over zaken die spelen in hun eigen wijk en in heel de stad, kan in elke fase van het beleid: voorbereiding, totstandkoming, uitvoering en evaluatie. Ruimte voor inspraak en zeggenschap kan per fase verschillen. Echt meebeslissen is niet altijd mogelijk, omdat de bevoegdheid daarvoor bij de politiek ligt. Er zijn wel uitzonderingen: bijvoorbeeld in de nieuwe regeling voor Bewonersinitiatieven waarbij de leden van de Wijkraad een aanvraag kunnen toekennen of afwijzen. Of bij Buurt bestuurt, waarbij de wijk zelf besluit over het uitgeven van geld in en aan de wijk. De mate van invloed door bewoners is soms ook een kwestie van hoeveel ruimte ruimte er wordt gemaakt, zoals in het proces van de wijkakkoorden. Het College is akkoord gegaan met 98% van de kleine 1500 acties die hierin zijn benoemd. Dat geldt ook voor deelname: de ene Rotterdammer wil meedenken over het beleid en de andere doet liever mee tijdens de uitvoeringsfase. Rotterdam staat voor grote opgaven waarbij er veel verandert in de leefomgeving van Rotterdammers. Het gaat om opgaven als een veilige en schone stad, betere voorzieningen in de wijk en de energietransitie. Die opgaven moeten we dan ook samen oppakken met Rotterdammers. De gemeente wil dat Rotterdammers zich betrokken voelen en kunnen meedenken, meepraten en in sommige gevallen meebeslissen over

hun leefomgeving. De Omgevingswet heeft als doel om deze grote opgaven integraal te benaderen met nadruk op participatie.

Dat goede en lokale participatie belangrijk is voor vertrouwen blijkt ook uit een onderzoek dat in de wijk Bloemhof is uitgevoerd in opdracht van de stadsmarinier.

Daaruit blijkt dat bewoners die vertrouwen hebben in de gemeente en tevreden zijn over de dienstverlening, ook meer geneigd zijn om mee te doen aan participatieprocessen. Mensen die geen goede ervaringen hebben bij hulpvragen over werk en zorg, geen duidelijke antwoorden krijgen of brieven krijgen die ze niet snappen, zijn vaak niet bereid om mee te denken over de inrichting van hun wijk. Een belangrijk onderdeel van vertrouwen is namelijk het gevoel van wederkerigheid: van geven en nemen. Ook van invloed op vertrouwen in de gemeente zijn: erkenning, stabiliteit van de relatie, openheid en het gevoel dat de gemeente dezelfde prioriteiten ziet voor de wijk als de bewoners zelf.

Samenwerking en herstel van vertrouwen komen ook duidelijk naar voren in het coalitieakkoord Eén stad. Vanuit Betrokken stad werken we samen met andere programma's, zoals Wijk aan Zet, de concernbrede opgave Dienstverlening, Rotterdam digitaal en de implementatie van de Omgevingswet. Daarbij herhalen we iedere keer de boodschap: door als gemeente uitnodigende, inclusieve en serieuze participatie te organiseren, dragen we bij aan het herstel van de relatie met Rotterdammers. Maar alleen als de basis van onze gemeentelijke dienstverlening op orde is.

De kernwaarden en doelstellingen van Betrokken stad sluiten perfect aan bij die van de collegeagenda 2022-2026, Aan het werk voor Eén Stad:

- Weten wat er speelt in de wijk om resultaten te boeken.
- Een organisatie die dicht bij de mensen staat.

Dat doen we onder andere door de wijkraden te helpen groeien in hun rol. Een belangrijke taak van de wijkraden is om de participatie te verbeteren in de wijk. Via de wijkraad kunnen bewoners, organisaties en ondernemers aandacht vragen bij de gemeente voor onderwerpen die zij belangrijk vinden. Zoals meer groen, welzijn, bereikbaarheid van de wijk of veiligheid op straat.

Het vraagstuk
Over welk
beleid, project of
traject gaan we
participeren?

**De ruimte
en definitie**
Bespreek wat de
participatie inhoudt.
Waarom doen we dit
en waarover kunnen
Rotterdamers
meedenken en
meedoen?

De randvoorwaarden
Denk aan wettelijke
kaders, budget, beleid
en maatschappelijk
draagvlak.

Rotterdamse uitgangspunten voor participatie:

- ☐ Participatie is maatwerk.
- ☐ De directe leefomgeving van de Rotterdammer is belangrijk en staat centraal.
- ☐ We zijn transparant over de keuzes die we maken.
- ☐ We waarderen en ondersteunen de initiatieven van Rotterdammers.
- ☐ We zorgen voor goede participatie-instrumenten voor alle Rotterdammers. We houden rekening met diversiteit en inclusiviteit.
- ☐ Participatie is van ons allemaal en gewoon een kwestie van doen!

De fasen
Maak met een
tijdlijn duidelijk
wanneer en in welke
vorm Rotterdammers
kunnen meedenken
en meedoen.

De omgeving
Met wie heb je te
maken, wat is er
vooraf gegaan en
zijn er lopende
trajecten waar
je mee kunt
samenwerken?

Foto: Jan de Groen

Doelen van de Betrokken stad

We gaan met Betrokken stad 2023-2026 niet zomaar door op de ingeslagen weg, maar we beginnen ook niet helemaal opnieuw. Wat hebben we geleerd van experimenten? Wat was het effect van onze projecten en uitgebrachte adviezen? Terugkerende thema's vormen onze doelen voor de volgende fase. De doelen zijn aangepast vanwege voortschrijdend inzicht en omdat we vier jaar verder zijn en de stad net iets anders vraagt.

Om betere en bredere participatie te bereiken stellen we vier doelen:

1. Wij(k) aan zet.
2. Een breder bereik om recht te doen aan de diversiteit van onze stad.
3. Een gemeentelijke organisatie die beter toegerust is om samen te werken met de stad.
4. Betere dienstverlening aan en ondersteuning van initiatiefrijke Rotterdammers.

We bouwen voort op het beleidskader van Betrokken stad, dat bestaat uit de zes principes van goede participatie en het gebruik van de Rotterdamse participatiecirkel. En natuurlijk staan we open voor ideeën en initiatieven van Rotterdammers uit de wijken. Van leden van de wijkraden, actieve bewoners, jongeren tot sociaal ondernemers: samen vormen we een Betrokken stad.

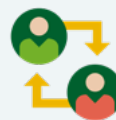
Rotterdam staat nooit stil. Dat is ons de laatste jaren wel duidelijk geworden. We maken een plan voor de komende vier jaar en we bekijken steeds hoe effectief het is. We durven ergens mee te stoppen als het niet werkt en spelen in op wat de stad van ons vraagt. Ook verwachten we acties voor Betrokken stad uit de 39 wijkakkoorden die de gemeenteraad medio 2023 vaststelt. Bijvoorbeeld welke stedelijke- en wijkopgaven vragen extra participatieondersteuning. Er is ruimte en richting gegeven aan de wijkraden om ook bij stedelijke opgaven afspraken te maken over participatie in hun wijk. Deze afspraken zijn onderdeel van het wijkakkoord. De gemeente heeft budget vrijgemaakt om acties die daaruit volgen mede te betalen. Dit noemen we Participatieve middelen.

1. Participatie is maatwerk

2. Betrokken bij de eigen leefomgeving

3. Heldere verwachtingen en goede terugkoppeling

4. Uitgaan van het initiatief

5. Beter en inclusiever

6. Participatie is een vak

Duurzame relaties en zichtbaarheid voor wederzijds vertrouwen tussen gemeente en burger

Een Betrokken stad maken we samen: gemeente, bestuur, bewoners en ondernemers. Daar is een duurzame relatie voor nodig. Het is belangrijk dat iedereen weet wat ze van elkaar kunnen verwachten. Hoe kunnen Rotterdammers meedoen en met welk doel? Op welke manier kunnen zij bijdragen aan de besluitvorming? Daarover zijn we vooraf duidelijk en transparant. Zo is duidelijk hoe we in Rotterdam keuzes maken.

Transparant en betrouwbaar zijn is een opgave voor het college en de gemeentelijke organisatie. Want de volle breedte van onze gemeentelijke dienstverlening heeft invloed op hoe betrokken Rotterdammers zijn.

Een belangrijke rol is sinds maart 2022 weggelegd voor de 39 wijkraden. Een wijkraad bestaat uit 7 tot 11 gekozen wijkbewoners. De belangrijkste taken van een wijkraad zijn:

- Wijknetwerk verbinden.
- Participatie stimuleren, zodat zo veel mogelijk wijkbewoners gehoord worden.
- Belangen van de wijk vertegenwoordigen.
- Het wijkakkoord opstellen en bewaken.
- Het gemeentebestuur adviseren.

Een wijkraadcoördinator ondersteunt de wijkraadsleden bij hun taken. De clusters zijn verantwoordelijk voor **het college**doel: 75% van de afspraken in de wijkakkoorden worden ambtelijk en bestuurlijk nagekomen.

Het wijkakkoord bestaat uit het wijkplan en afspraken over participatie bij stedelijke opgaven. Het wijkplan bestaat uit een wijkvisie en een jaaractieplan.

In de wijkvisie staan onder meer: behoeften en wensen vanuit de wijk, relatie met coalitieakkoord of collegeprogramma en stedelijke programma's, toekomstbeeld, strategie met opgaven (met resultaten) en -waar mogelijk- een meerjarenplanning. In het jaaractieplan staan de beoogde resultaten uitgewerkt in concrete acties. Het is een akkoord met en voor de wijk als eindproduct van brede en inclusieve participatie en communicatie.

Bij het opstellen van dit plan van aanpak Betrokken stad zijn de wijkraden ruim een jaar geleden geïnstalleerd. In dat eerste jaar hebben we veel geleerd en is ook

duidelijk geworden wat we samen nog te leren hebben. Bijvoorbeeld: wat is precies de rolverdeling tussen wijkraden en clusters bij de organisatie van participatie. En wat kunnen we verbeteren in de samenwerking met Rotterdammers. Tijdens de Leernetwerkdag voor wijkraden op 13 mei 2023 verwoordde één van de leden van een wijkraad het als volgt: 'De gemeente moet leren kwetsbaar te zijn en delen dat er een probleem is zonder al met de oplossing te komen, ook niet in potlood. De mensen in de wijk weten beter wat oplossingen zijn en het maakt ook dat het veel meer zin heeft om te participeren'. En ook 'Onze toegevoegde waarde van de wijkraad is het kanaliseren van de stem van de wijk, maar wij zijn niet de uitvoerder voor de clusters.'

1. Leernetwerk Wijk aan Zet

Met het **Leernetwerk Wijk aan Zet** werken wijkraden, wijkraadcoördinatoren en wijkmanagers samen. Zij delen kennis en wisselen ervaringen uit. Het doel is de samenwerking met de wijk te versterken en doorlopend te leren. Dit doet de gemeente in samenwerking met Lokaal. Op de agenda van 2023 staat: In elk rayon twee bijeenkomsten en twee leernetwerkdagen voor alle wijken uit het rayon. Tijdens de rayonbijeenkomsten is opgehaald wat de deelnemers willen leren en waarin ze zich willen ontwikkelen. Dat zien zij terug in het programma en de workshops tijdens de leernetwerkdagen.

Voorbeelden van aangeboden trainingen en workshops zijn:

- Voorzitter training
- Hoe lopen de hazen? Cursus Gemeentepolitiek
- Participatieplatform mijn.rotterdam.nl
- Werken met iBabs
- Gesprekstechnieken Omgaan met elkaar en Consentmethode
- Samenwerken met de clusters
- Hoe organiseer je participatie?
- Effectief lobbyen
- Teambuilding

Door trainingen en ondersteuning aan te bieden, worden de leden van de wijkraden geholpen om bewoners nog beter te bereiken en betrekken.

2. Participatie rond wijkakkoorden

Het wijkakkoord kent verschillende fases en voor elke fase is de participatie anders. Betrokken stad maakt deelnemers hiervan bewust, zodat verwachtingen daarmee overeenkomen en we teleurstellingen voorkomen. Met de onderliggende participatieaanpak neemt Betrokken stad bewoners, leden van wijkraden en collega's mee in de verschillende participatieprocessen. Ook laat Betrokken stad zien welke uitgangspunten belangrijk zijn voor een goede participatie. Denk aan: participatie is maatwerk, heldere verwachtingen en goede terugkoppeling, uitgaan van het initiatief.

Het wijkplan komt tot stand door gesprekken tussen de wijkraad, het wijknetwerk en de clusters. Op basis van een wijkanalyse en met inbreng uit het participatieproces inventariseren we per wijk de belangrijkste opgaven, de beoogde resultaten en de acties die nodig zijn. Het opstellen van het concept-wijkplan vraagt actieve betrokkenheid en creativiteit van collega's uit de clusters en uit de wijk. Het doel is om

acties uit te voeren die in het concept-wijkplan worden opgenomen. Dit vraagt dus om creatief meedenken om zoveel mogelijk acties uit te kunnen voeren. En ook om alertheid van betrokken ambtenaren om vooraf duidelijk te zijn over (on)mogelijkheden, op basis van kaders, zoals de begroting en wetgeving.

Een belangrijke ambitie van Wijk aan Zet is om wijkbewoners meer zeggenschap te geven, zodat stad en wijk elkaar versterken. Dat vraagt van de gemeente een grondhouding van 'ja, tenzij', rekening houden met de verdeling van schaarse middelen.

Het vaststellen van de wijkakkoorden is het begin van het proces. Als gemeente moeten we Rotterdammers goed op de hoogte houden. Zodat zij zelf kunnen beoordelen of de gemaakte afspraken ook worden uitgevoerd. In de participatiecirkel noemen we dit mee-weten: wat gebeurt er in mijn wijk en (hoe) kan ik daar invloed op hebben? De plannen toetsen we elk jaar en als het nodig is, stellen we de plannen bij. Ook hierbij betrekken we de bewoners en andere partners in de wijk.

3. Lessen uit eerdere programma's voor WAZ

De ideeën achter Wijk aan zet zijn niet volledig nieuw. De gemeente voert al jaren wijkgerichte programma's uit. Uit drie aan elkaar verbonden onderzoeken van de Erasmus Universiteit trekken we lessen uit de verschillende wijkgerichte programma's. En we vertalen deze lessen naar het proces van de wijkakkoorden en de uitvoering ervan.

In twee programma's zetten we extra inspanningen in.

1. De evaluatie van wijkprogramma Mooi Mooier Middelland. De kernvraag is: Hoe is de samenwerking verlopen tussen gemeente en bewoners? Draagt de manier van samenwerken bij aan de wijkdemocratie en wat heeft het opgeleverd? En wat leren we ervan voor wijkaanpakken die gemeente en bewoners samen maken?
2. De experimenten met participatief begroten in Bospolder-Tussendijken, onderdeel van Europees onderzoeksprogramma Demotec. Het Demotec-onderzoek richt zich op participatief begroten: bewoners mogen meebeslissen over het gemeentelijk budget. Het onderzoek duurt vier jaar en richt zich op meerdere onderzoeksvragen. Het doel van het onderzoek is achterhalen hoe participatief begroten succesvol is te organiseren, en hoe betrokkenheid van burgers en beleidsmakers is te vergroten. De Erasmus Universiteit richt zich vooral op Bospolder-Tussendijken, een wijk waar in 2022 bewoners directe zeggenschap kregen over programmabudget van €300.000.

Wij(k) aan zet: Wijkakkoorden

Tijdens het opstellen van de wijkakkoorden is speciale aandacht voor de ideeën van jongeren. Bijvoorbeeld in Rozenburg waar Young010 in gesprek ging met ruim 40 jongeren. Wat vinden ze belangrijk aan hun wijk, wat er ontbreekt er en hoe is dat op te lossen? Het resultaat: concrete adviezen over plekken om elkaar te ontmoeten en te sporten, talentontwikkeling, veiligheid en mobiliteit. Jongeren willen meer groen en verlichting in Rozenburg, een betere verbinding met Rotterdam en andere steden en ze willen dat het Huis van de Wijk vaker open is.

Een ander mooi voorbeeld van laagdrempelige participatie is de Participatiemuur in Hoogvliet. De wijkraad zette daar een verplaatsbare muur in. Bewoners konden op de muur aangeven wat zij belangrijk vinden voor hun wijk. Vervolgens konden ze de onderwerpen 'ranken' door er duimpjes en sterren op te plakken. De Participatiemuur stond weken lang op verschillende dagen en op verschillende plekken in de wijk. Ongeveer 400 mensen deden mee en zo'n 1.500 reacties en wensen zijn opgehaald. Verschillende andere wijken hebben ook gebruik gemaakt van de Participatiemuur, zoals Pendrecht-Zuidwijk.

Een breder bereik om recht te doen aan de diversiteit van onze stad

Sommige groepen Rotterdammers zijn te weinig vertegenwoordigd bij participatietrajecten. Als we alle groepen Rotterdammers willen betrekken, moeten we een mix van instrumenten aanbieden. Van folder tot (online) bijeenkomst en een digitaal platform. De ambitie van Betrokken stad is dat we alle Rotterdammers die dat willen, betrekken. Dat zij betrokken zijn en zich betrokken voelen. Goede participatie is laagdrempelig en inclusief. We blijven schaven aan bestaande instrumenten en experimenteren met nieuwe manieren van meedenken en meedoen. We zien zowel de kansen als risico's van innovatie. Betrokken stad is aangesloten op programma Digitale Inclusie. Bij het inzetten van verschillende participatie-instrumenten zijn we extra alert op het bereiken van de juiste groepen. Zeker wanneer het gaat om kwetsbare groepen. We verplichten onszelf om extra inspanning te leveren om deze groepen op een passende wijze te betrekken. Bijvoorbeeld door sleutelfiguren in te zetten. Stapje harder, extra inspanning, extra inzet en netwerken. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat veel Rotterdammers iets anders aan hun hoofd hebben dan de gemeente helpen met beleidsontwikkeling en de uitvoering of evaluatie daarvan.

1. De wethouders in de wijk

Om het contact met de wijkraden de komende jaren nog beter te regelen, heeft het college besloten per 1 september 2023 te gaan werken met wijkwethouders als vast aanspreekpersoon. Zij zijn de schakel in het samenspel tussen stadsbestuur en de wijkraad en de ambassadeur van de wijk. Onderdeel hiervan is dat de wijkwethouders regelmatig in "hun" wijken zijn te vinden. Hierdoor kunnen Rotterdammers op een laagdrempelige manier in contact komen met wethouders en in hun eigen woorden aandacht vragen voor wat er speelt in hun wijk.

2. Doorontwikkeling, implementatie en borging Mijn Rotterdam

Mijn Rotterdam is het platform waar Rotterdammers kunnen meedenken en meedoen. Op het platform vinden bewoners een overzicht van wat er speelt in de buurt, de wijk en de stad. Op het participatieplatform kan de gemeente inclusieve en laagdrempelige participatie organiseren door projecten te plaatsen en bewoners uit te nodigen om mee te doen. Mijn Rotterdam biedt heldere verwachtingen aan de voorkant en een goede terugkoppeling tijdens het proces. Daarnaast is Mijn Rotterdam de digitale plek voor het indienen van bewonersinitiatieven.

Begin 2022 is de stadsbrede uitrol van Mijn Rotterdam gestart met de presentatie van de kandidaten voor de wijk-/dorp-/bedrijvenraden. Sindsdien is Mijn Rotterdam doorontwikkeld en verder uitgebreid met:

- **Projecten**
 - Rotterdammers hebben over 263 projecten mee kunnen praten. Er is er 7.500 keer een poll of ranking ingevuld, er zijn 612 reacties geplaatst en zijn 480 ideeën ingediend.
- **Wijkakkoorden**
 - Vanaf juni 2022 konden er wijkakkoorden op Mijn Rotterdam worden geplaatst.
 - 36 van de 39 wijk-/dorp-/bedrijvenraden hebben bij het opstellen van de wijkvisies en wijkplannen gebruik gemaakt van Mijn Rotterdam.
 - Verschillende wijk-/dorp-/bedrijvenraden gebruiken Mijn Rotterdam voor de terugkoppeling over de voortgang op de wijkakkoorden.
- **Bewonersinitiatieven**
 - Vanaf maart 2022 konden bewoners de eerste grote bewonersinitiatieven (tussen 2.500 tot en met 20.000 euro) via Mijn Rotterdam indienen. In juni en oktober 2022 waren er stemrondes. Ruim 2.500 Rotterdammers stemden mee op hun favoriete bewonersinitiatief.
 - Sinds 1 februari 2023 kunnen bewoners ook kleine bewonersinitiatieven (tot 2.500 euro) via Mijn Rotterdam indienen. Inmiddels zijn er ruim 400 bewonersinitiatieven via Mijn Rotterdam ingediend.

- Activiteiten anders dan bewonersinitiatieven kunnen nu ook op Mijn Rotterdam worden geplaatst, zodat Rotterdammers een breder overzicht hebben van wat er speelt in hun wijk.

Vanaf januari 2022 zijn er ca. 200.000 bezoeken op Mijn Rotterdam geweest en hebben 7.511 mensen een account aangemaakt.

In 2023 ontwikkelen we de mogelijkheden op Mijn Rotterdam verder. Dit doen we samen met de wijk-/dorp-/bedrijvenraden, de Rotterdammers en de eigen organisatie. We blijven werken aan de toegankelijkheid van Mijn Rotterdam.

3. Participatie vanuit Omgevingswet

Bij participatie gaat het om samenwerking tussen partijen. Dat kan alleen als iedereen op de hoogte is van een initiatief en weet wie erachter zit. Bij alle projecten die invloed hebben op de omgeving moet goede informatie zijn en duidelijke communicatie met de directe omgeving. Dit geldt zowel vóór als tijdens de uitvoering. Dit is afgesproken als onderdeel van projecten onder de Omgevingswet, die vanaf 1 januari 2024 geldt. Zonder goede informatie kan er namelijk geen goede participatie plaatsvinden. Het is belangrijk om per situatie te bekijken hoe dit het beste kan verlopen. Er zijn geen vaste regels of stappenplan. De factsheets over participatie Omgevingswet kunnen wel helpen. Elk project zou een participatieplan moeten hebben, zodat iedereen weet hoe het project zal verlopen.

4. Pilot Kinderburgemeester Rotterdam

Louey Zerourou is tijdens het schooljaar 2022-2023 de eerste kinderburgemeester van Rotterdam. De kinderburgemeester is er dankzij een motie van DENK en past binnen het thema jongerenparticipatie van Betrokken stad. De Kinderburgemeester behandelt samen met de kinderraad vijf thema's die zij zelf hebben voorgedragen: Groen, Klimaat, Wonen, Pesten en Veilig. Elk thema krijgt twee maanden de aandacht met onder meer een advies aan bestuurders en wethouder en een ceremoniële plechtigheid zoals het doorknippen van een lintje.

Voorbeelden

- Samen met Koers op Zuid 2040 is er een evenement met 300 kinderen georganiseerd op basisschool OBS de Mare. De Mare hoort bij de grootste openbare scholen van Rotterdam. Koers op Zuid 2040 werkt vanuit de gemeente aan plan. Kinderen betrekken bij dit proces, en luisteren naar hun wensen en ideeën voor de toekomst is belangrijk. Zij zijn de bewoners en stadmakers van de toekomst. Hiermee geven we ook invulling aan de motie Vonk-Kockelkoren: betrek jongeren en jeugd meer bij de Omgevingsvisie.
- De kinderburgemeester reikte samen met kinderombudsman Stans Goudsmit de Rotterdamse Kinderrechten Award 2022 uit. Tijdens de uitreiking

zijn een organisatie en een persoon in het zonnetje gezet die een bijdrage leveren aan het gezond en veilig opgroeien van Rotterdamse kinderen. Met de uitreiking van de award werd ook de week tegen kindermishandeling afgesloten.

- 18 januari 2023 was Louey in Den Haag om samen met andere kinderburgmeesters uit de provincie na te denken over beleidsstukken op provincieniveau. De stem van onze kinderen wordt steeds belangrijker. Dus mooi dat de stem van Rotterdamse kinderen via onze kinderburgmeester vertegenwoordigd is in onze provincie.

Door de kinderburgmeester en kinderraad krijgen kinderen meer mee over politiek. Veel kinderen interesseren zich niet echt in politiek, maar als de

kinderburgmeester met ze in gesprek gaat over de gekozen thema's, dan willen kinderen wel meedenken. Politiek wordt zo meer tastbaar en bereikbaar. Iedereen heeft ergens een mening over, kinderen ook. Dankzij de kinderraad luistert de gemeente ook beter naar die mening.

Vanwege het grote succes verlengen we de pilot met één schooljaar. Tijdens dit tweede jaar evalueren we de pilot en beoordelen we of een Kinderburgmeester en Kinderraad voldoende bijdragen aan de doelstellingen om ze een definitieve plek te geven. De doelstellingen zijn: meer jongeren betrekken en laten participeren binnen de gemeente Rotterdam en meer jongeren leren meedenken, mening vormen, daarover praten en tot een besluit komen.

Wij(k) aan zet: Mijn Rotterdam in Schiebroek

Bewoners vinden het belangrijk om over concrete onderwerpen in de wijk mee te praten. Bijvoorbeeld over parkeren rond Plaswijckpark. Bewoners uit de wijk kunnen zelf niet parkeren door de grote aantallen bezoekers die met de auto komen. Om dat op te lossen moeten er extra parkeerplaatsen komen. De gemeente heeft hiervoor twee verschillende

plekken bedacht. Bewoners hebben de afgelopen maanden kunnen aangeven welke locatie zij het meest geschikt vinden. De gemeente heeft op basis van de reacties een plan uitgewerkt voor 34 extra parkeerplaatsen aan de Jasonweg. Op Mijn Rotterdam kunnen bewoners meer lezen over het plan en de ontwikkelingen.

Wij(k) aan zet: een burgerberaad over het thema klimaat

In het coalitieakkoord Eén Stad is het organiseren van een burgerberaad voor het thema klimaat opgenomen. Wat is een burgerberaad?

Het bestuur organiseert een burgerberaad om burgers te betrekken bij het bespreken van een ingewikkelde vraag of probleem, zoals de klimaatcrisis. Het burgerberaad bestaat uit een gelote groep burgers, die een afspiegeling vormt van de maatschappij. De eerste fase van het burgerberaad draait om het informeren en leren over het onderwerp. Vervolgens overlegt het beraad over maatregelen waar ze samen achter staan. Deze maatregelen worden juridisch en financieel getoetst. Daarna komt het burgerberaad bij elkaar en beslist welke aanbevelingen ze aan het gemeentebestuur willen voorstellen. De aanbevelingen waar de meerderheid van het burgerberaad achter staat, worden aangeboden aan de gemeenteraad en besproken. De gemeenteraad geeft openbaar reactie op elke aanbeveling en geeft aan wat ermee gebeurt en wanneer. Een monitorgroep houdt in de gaten of de aanbevelingen worden opgevolgd, zodat iedereen weet wat er precies met de aanbevelingen gebeurt. In elke fase is er ruimte om ideeën vanuit de stad aan te vullen, toetsen en prioriteit te geven. Dit kan bijvoorbeeld door input te vragen aan de wijkrazen of via Mijn Rotterdam. Zo kunnen alle Rotterdammers bijdragen, ook als zij niet zijn ingeloot of geen tijd hebben hieraan mee te doen.

Een burgerberaad van zo'n 100 mensen die een goede afspiegeling zijn van de stad. Hoe organiseren we dat? Dat doen we via een zogeheten gewogen loting in twee stappen. In ronde één selecteren we een grote groep mensen, waarbij meer Rotterdammers worden geloot met een verwachte lage respons (bepaalde wijken en leeftijdsgroepen). Zij krijgen een persoonlijke uitnodiging om mee te doen aan een loting van het burgerberaad. Dat kan via post, telefonisch of met een persoonlijk bezoek. In de tweede ronde loten we op specifieke kenmerken, die we voor het burgerberaad Klimaat

nog moeten bepalen. Denk aan leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, postcodegebied of overtuiging over het onderwerp. We kiezen voor loting in plaats van aanmelding, zodat Rotterdammers die meestal niet actief (kunnen) meedoen aan politieke processen aan tafel zitten. Bij het experiment met gelote wijkcomités in de collegeperiode 2018-2022 bleek dat Rotterdammers die zich niet kandidaat gesteld zouden hebben, toch bereid waren om hun wijk te vertegenwoordigen. Daarbij was het essentieel ze rechtstreeks te benaderen, via telefoon of huisbezoek en te benadrukken dat hun eigen ervaring als Rotterdammer voldoende was om een bijdrage te leveren.

Het Rotterdams Burgerberaad Klimaat denkt mee en beslist mee over klimaatoplossingen. De specifieke vraagstelling aan het burgerberaad moet Rotterdammers aanspreken en ambitie uitstralen, zodat deelnemers ervaren dat zij echt iets kunnen bijdragen en een verschil kunnen maken. Ook moet de vraag aansluiten bij de bevoegdheden van de gemeente. Dat betekent dat we het burgerberaad moeten vragen om met oplossingen te komen die bijvoorbeeld alleen op het niveau van de Rijksoverheid uit te voeren zijn. Er vindt een gedegen ambtelijke toetsing plaats op de aanbevelingen van het burgerberaad op financiële haalbaarheid, effectiviteit en samenhang met lopend beleid.

Een burgerberaad is dus een voor onze gemeente nieuwe vorm van participatie en een spannende casus om te volgen. In iedere voortgangsrapportage van Betrokken stad zullen we een update geven hoe het gaat met het burgerberaad klimaat.

De planning is dat de voorbereidingen worden gedaan in 2023 en dat in 2024 het burgerberaad wordt geloot en bij elkaar komt. Eind 2024 worden hun adviezen besproken in de raad en kan er worden gestart met de uitvoering van de voorgestelde maatregelen die door de gemeenteraad worden overgenomen.

Een gemeentelijke organisatie met de juiste kennis en vaardigheden om samen te werken met de stad

Samen bouwen aan de stad, dat is wat Rotterdammers doen. Daarbij past participatie die verder gaat dan alleen bewoners betrekken. Om participatie nog beter te organiseren gaan we voor vakmanschap. Dat vraagt om duidelijke kaders van het bestuur: voor bewoners, instellingen, ondernemers én ambtenaren. Het is voor iedereen belangrijk te weten welke ruimte er is om te participeren. We investeren in medewerkers, zodat zij de juiste kennis en vaardigheden hebben om goed te kunnen samenwerken. Zij gaan de straat op om contacten te leggen met Rotterdammers, ze stimuleren participatie en ze begeleiden initiatieven.

Participeren staat in Rotterdam al jaren bovenaan de agenda, politiek en ambtelijk. Toch gaat het in de praktijk niet altijd goed. Soms staan stedelijke belangen haaks op de belangen in een wijk, waardoor spanningen in de samenwerking ontstaan. Denk aan de woningbouwopgave of opvang van asielzoekers. Zo'n participatietraject heeft een heel ander karakter en een andere doelstelling dan bij een project waar alle ruimte is om met de bewoners een wijkparkje opnieuw in te richten. Voordat we met participatie beginnen, moet er daarom voor elk traject een participatieplan zijn met regels voor alle partijen. In het plan staat niet alleen hoe Rotterdammers kunnen participeren, ook waarover. Bewoners goed informeren is cruciaal, zowel vooraf als tijdens de uitvoering. Deze uitgangspunten zijn onderdeel van de zes principes in het beleidskader van Betrokken stad, het gebruik van de Rotterdamse participatiecirkel en de Grote Participatie Samenvatting. De instrumenten liggen klaar om, met duidelijke kaders van het bestuur, de participatie op een hoger niveau te krijgen.

Omdat maatwerk nodig is bij al die verschillende activiteiten van de gemeente, willen wij investeren in het vakmanschap van ambtenaren: het toenemen van bewustwording over maatwerk, de informatievoorziening die bij het traject hoort, en het beter kunnen toepassen van bestaande instrumenten. Hierbij staan competenties als dienstbaarheid, betrouwbaarheid, verantwoordelijkheid en flexibiliteit

centraal. Behalve bij het trainen van medewerkers, komen deze competenties terug in het HR-beleid en de ontwikkeling van leiderschap. Vanuit Betrokken stad trainen, coachen en stimuleren we participatie in de hele organisatie. We herkennen kansen en jagen de participatie aan. Ook het belang van wijkgerichtheid houden we scherp in het oog. Goede participatie is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. En met trainingen en workshops investeren we ook in de stad: er is een opleidingsprogramma voor wijkraadsleden zodat zij hun wijkraadswerk goed kunnen uitvoeren.

1. Opleiding en training

Opleiding en training voor zowel ambtenaren als wijkraadsleden. Elke zes weken begint er een opleiding voor ambtenaren. Deze opleiding wordt goed beoordeeld. Ongeveer 100 deelnemers worden jaarlijks getraind en dat zetten we de komende jaren voort.

2. Communicatie en participatiemiddelen

De Grote Participatie Samenvatting is een praktisch handvat voor het maken van een participatiestrategie

en bestaat uit verschillende participatie-instrumenten. Eén daarvan is het Kompas voor samenwerken met de stad en wijken. Het Kompas wordt vernieuwd zodat het aan de huidige standaarden voldoet. We maken het met de gebruikers, zodat het past bij wat zij nodig hebben. Het breed delen van het resultaat is gelijk een goed moment om participatie op nummer één op de agenda te houden. De planning is om het Kompas in het eerste kwartaal van 2024 op te leveren.

3. Participatieverordening

Een wetsvoorstel 'Versterking participatie op decentraal niveau' van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ligt bij de Tweede Kamer. Het doel van het wetsvoorstel is de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid te vergroten. Momenteel is in veel gemeenten alleen nog sprake van een 'inspraakverordening', die zich vooral richt op betrokkenheid van bewoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding van beleid.

Een participatieverordening moet bewoners ook betrekken bij de uitvoering en evaluatie van beleid. Zulke regels maken het voor zowel bewoners als de volksvertegenwoordiging helder hoe participatie mogelijk is. Daarbij is ruimte om rekening te houden met lokale behoeften en omstandigheden. Een optie is om

bijvoorbeeld het uitdaagrecht (Right 2 Challenge) als specifieke vorm van participatie wettelijk te verankeren. De verwachting is dat de Tweede Kamer het wetsvoorstel in de loop van 2024 behandelt.

Vooruitlopend op het besluit door de Tweede Kamer, oriënteren meerdere gemeenten zich op de consequenties van het wetsvoorstel. Dit hangt ook af van het bestaande beleid in een gemeente. Wij zijn in de gemeente Rotterdam nog in een verkennende fase. Met de inspraakverordening, het participatiebeleid bij de Omgevingswet, Betrokken Stad en Wijk aan Zet heeft de gemeente Rotterdam al flinke stappen gezet om de betrokkenheid van bewoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid te vergroten. Daarnaast is Rotterdam één van de koplopers met Right 2 Challenge. Dit komt mede doordat zij Right 2 Challenge niet heeft verankerd in een verordening. Hiermee is ruimte ontstaan om op basis van gedegen argumenten van het kader af te wijken. Dit voorkomt dat goede challenges onnodig afvallen, omdat het kader strikt gevolgd moet worden. Momenteel brengen we concernbreed in beeld hoe wat we al doen zich verhoudt tot het wetsvoorstel en welke aanvullende inspanningen we eventueel moeten doen. De verwachting is dat in het derde kwartaal van 2023 meer duidelijkheid is over het gewenste vervolgtraject dat we als gemeente Rotterdam in willen gaan. De gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd.

De Grote Participatie Samenvatting: aan de slag met Meedenken Meedoen in Rotterdam!

Betere dienstverlening aan en ondersteuning van initiatiefrijke Rotterdammers

In het collegeprogramma is ruim aandacht voor het stimuleren, waarderen en faciliteren van initiatieven van Rotterdammers. Binnen de portefeuille Bestuur is bijvoorbeeld de volgende ambitie opgenomen 'We omarmen initiatieven van anderen als deze bijdragen aan een veilige, groene en sociale stad'. Daarnaast is vanuit de dienstverlening de ambitie opgenomen 'We blijven werken aan eenvoudige formulieren en een één-loketgedachte'.

Met het programma Rotterdam Regelt bouwen we aan één-ingang voor alle initiatieven met een registratiesysteem om initiatieven te volgen en begeleiden binnen de organisatie. Met deze ene ingang streven we naar minder loketten en regelingen. Als een initiatief eenmaal is aangemeld bij de gemeente, zorgt het initiatieventeam dat we daarvoor als gemeente openstaan en in gesprek gaan. Het initiatief zelf is het uitgangspunt; wij kijken zo breed mogelijk naar wat er mogelijk is. Initiatieven behandelen we integraal. Het is pas gelukt als een bewoner of ondernemer die wil initiëren of participeren makkelijk de weg vindt, snel persoonlijk contact heeft en tijdig een antwoord krijgt. Dit kan ook betekenen dat iets niet mogelijk is met ondersteuning van de gemeente. Dan geven we advies op maat. Initiatieven die niet binnen een bestaand instrument passen, pakt het initiatieventeam op. Initiatieven die binnen Right 2 Challenge, Bewonersinitiatief, CityLab010 of een ander instrument vallen, worden intern doorgezet. Het stimuleren en vooruitbrengen van initiatieven vraagt organisatiebreed een verandering in houding en gedrag, het wegnemen van belemmeringen in de uitvoering, het versterken van onderlinge netwerken en de nodige aandacht, inzet en tijdsbesteding van de ambtelijke organisatie.

Resultaat: Initiatiefrijke Rotterdammers voelen zich beter gehoord, hebben meer vertrouwen in de gemeente, weten waar ze terecht kunnen en maken samen met de gemeente de stad veiliger, groener, socialer en leuker.

1. Rotterdam Regelt

Om betere dienstverlening en ondersteuning aan inwoners en ondernemers met mooie plannen voor

de stad te realiseren staan concreet voor 2023-2026 een aantal resultaten op de planning.

Rond de zomer van 2023 zal het initiatievenloket met werkend zaak-registratiesysteem gelanceerd worden. Hierover zullen spreekuren in de wijk(hubs) plaatsvinden en zowel de interne als externe informatievoorziening op orde zijn. Verder zal dit jaar de nadruk liggen op het concern in stelling brengen om initiatieven verder te helpen met hulp van de gemeente. Denk hierbij aan: capaciteit organiseren, starten backoffice, integrale afwegingsteams instellen en investeren in een leertraject voor ambtenaren met als uitgangspunt dat je moet openstaan voor kansen en waardevolle samenwerking die initiatieven uit de stad met zich kunnen meebrengen. Hierbij werken we als gemeente samen met de ORR (Ombudsman Regio Rotterdam) in navolging op het rapport Wees Welkom.

In 2024 zal een kwaliteitsslag gemaakt worden op de dienstverlening aan initiatiefrijke Rotterdammers. Op de planning staat tevredenheidsmeting onder initiatiefnemers waarbij vervolgens verbetersteams aan de slag gaan met de opgehaalde feedback. De digitale ingang op Rotterdam.nl zal voorzien zijn van een chatfunctionaliteit om sneller vragen te kunnen beantwoorden. Om meer in contact te zijn met de doelgroep zal vaker contact zijn met initiatiefnemers, gemeente en maatschappelijke partners om samen de dienstverlening te verbeteren. Verder zal de nadruk liggen op een interne efficiëncyslag waarbij de ondersteunende ambtelijke netwerken en inzet op de instrumenten (Right 2 Challenge, Citylab, Bewonersinitiatieven e.d.) meer met elkaar verbonden zijn. Uitgangspunt in 2025 en 2026 is vooral voortzetting van de samenwerking met initiatiefnemers op gemeentelijke thema's. En inzetten op reallive data via kwartaalrapportages over de geleverde dienstverlening.

Hiermee willen we de verwachtingen van snel en persoonlijk contact waarmaken. En gaan we ervan uit dat initiatiefrijke inwoners en ondernemers meer vertrouwen in de gemeente en hun partners ervaren.

Proces Bewonersinitiatieven

2. Bewonersinitiatieven

In 2022 konden Rotterdammers stemmen over de verdeling van subsidies voor de bewonersinitiatieven. Dit was geen goede manier van het beoordelen en verdelen van de subsidies. Een werkgroep met vertegenwoordigers van de wijkraden, initiatiefnemers en Opzoomer Mee, heeft geadviseerd over een betere en toekomstbestendige manier van het beoordelen van bewonersinitiatieven. Dit advies hebben we in maart 2023 ontvangen en is samen met de reacties van de wijkraden op 25 mei in de commissie BOFV besproken.

Het advies van de werkgroep is zo goed als volledig overgenomen. Dat betekent dat wij blijven inzetten op een optimale samenwerking tussen wijkraden en wijkorganisatie om bewoners optimaal te stimuleren en ondersteunen bij het aanvragen en uitvoeren van een bewonersinitiatief. Hierbij kan Opzoomer Mee een faciliterende rol spelen en is Mijn Rotterdam de website voor het indienen van een aanvraag en promotie van goedgekeurde aanvragen.

De wijkraad krijgt een stevige rol en wordt verantwoordelijk voor de besluitvorming bij grote initiatieven. Daarbij kan de wijkraad aan het begin van een subsidiejaar het budget aanwijzen dat is te gebruiken voor terugkerende evenementen. En voor elke wijk het aantal subsidierondes in een jaar, het bijbehorende subsidieplafond en de maximale subsidieaanvraag (€ 10.000 of € 20.000) voor een initiatief. De wijkraden krijgen op basis van vrijwilligheid de mogelijkheid om geld dat overblijft in het jaar over te hevelen naar een andere wijk. Als hulpmiddel is een menukaart ontwikkeld waar de wijkraden en de wijkorganisatie gebruik van kunnen maken. Voorbeelden van de menukaart zijn het organiseren van waarderingsdag voor initiatiefnemers of een workshop. Eventuele kosten voor gebruik van de menukaart zijn voor rekening van de wijkraden. Zij kunnen daarvoor het budget voor participatie en representatie gebruiken. De wijzigingen worden vanaf september 2023 in fasen ingevoerd zodat het subsidiejaar 2024 volledig volgens deze uitgangspunten wordt uitgevoerd. In de bijlagen staan de procesplaat en menukaart met de wijzigingen overzichtelijk op een rij.

Foto: Iris van den Broek

3. CityLab010

Met CityLab010 geven we een impuls aan de innovatie en creativiteit in de stad door initiatiefnemers de gelegenheid te geven om hun initiatieven van de grond te krijgen. Diverse partners, zoals de Rabobank, Ploum, Voor Goed en Hogeschool Rotterdam zijn actief betrokken bij de ondersteuning van initiatiefnemers. CityLab010 faciliteert innovatieve plannen door:

- Initiatiefnemers met elkaar te verbinden.
- Expertise vanuit de gemeente en/of partners uit de stad beschikbaar te stellen.
- Jaarlijks voor een aantal initiatieven ook een startbudget beschikbaar te stellen.

CityLab010 blijft zich in 2023-2026 inzetten voor het faciliteren van initiatiefrijke Rotterdammers en organisaties die maatschappelijke opgaven (h)erkennen en aanpakken voordat gemeente Rotterdam dit doet.

In 2023 tot en met 2026 is er per jaar 1 miljoen euro beschikbaar. Om zoveel mogelijk initiatieven te ondersteunen is ervoor gekozen om vanaf 2023 de hoogte van het maximaal aan te vragen startbudget te verlagen naar 50.000 euro. De verwachting is dat hiermee jaarlijks 25 initiatieven een startbudget ontvangen. In 2023 hebben zich ruim 140 deelnemers tot nu toe aangemeld bij CityLab010.

Om beter aan te sluiten bij de behoeftes van de stad wordt voor CityLab010 gekozen voor:

■ Voortzetting van de Stadsjury

De Stadsjury is een adviescommissie die bestaat uit twaalf representatieve Rotterdammers met kennis van zaken en hart voor de stad. Het bestaan van de Stadsjury verzekert dat de initiatieven die een startbudget ontvangen, aansluiten bij de behoefte van de stad. In 2023 is er een werving opgezet voor minimaal 8 nieuwe stadsjuryleden. Bij de werving voor het samenstellen van een representatieve Stadsjury is aandacht voor verschillende wijken, ervaring en opleiding.

■ Iedereen is welkom; één loket-gedachte

We toetsen of de aanmelding beter aansluit bij een bestaande regeling, bij CityLab010 of dat er maatwerk nodig is. In het laatste geval dragen we het initiatief warm over aan het Initiatieventeam. Ongeacht de uitkomst van deze toets nemen we binnen twee weken contact op met de initiatiefnemer. Op deze manier sluit CityLab010 aan bij de 'één loket-gedachte' en de warme overdracht zoals aanbevolen door de gemeentelijke Ombudsman¹.

■ **Breder bereik van de wijken**

De meerderheid van de gehonoreerde CityLab010-initiatieven vinden plaats of zijn gevestigd in en om het centrum. De rayons buiten de ring zijn ondervetegenwoordigd². In 2023 is begonnen met het organiseren van infosessies in het Centrum (bij partner CIC en bij een initiatievenmarkt georganiseerd door wijknetwerker Centrum). De ambitie is om dit in de komende jaren breder in de wijken te organiseren. In de communicatie zal er extra aandacht besteed worden aan het bereiken van de wijken. Dit zal in combinatie gebeuren met de ambitie de zichtbaarheid van de initiatiefnemers te vergroten (zie hieronder).

■ **Maatschappelijke partners en ondersteuning die aansluiten bij de behoefte van de doelgroep**

In 2023 hebben de EUR, het CIC/Venture Cafe en GeeGee zich als partner (opnieuw) aangesloten bij CityLab010. Van hands on workshops over het maken van content, tot netwerkborrels met ondernemers in het SDG house, kennissessies over vergunningen en buitenruimte, en de scherpe blik van de EUR experts en studenten; deze partners kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de

haalbaarheid van de initiatieven. De ambitie is om het ondersteuningsprogramma verder uit te breiden met workshops, kennissessies of ondersteuning bij het schrijven van het projectplan.

■ **Meer zichtbaarheid van initiatiefnemers en CityLab010 als instrument**

De ambitie is om Rotterdam neer te zetten als initiatievenstad, waarbij we de initiatiefnemers in de spotlights zetten; en het instrument als middel. Hiermee vieren we de successen van de initiatiefrijke Rotterdammer en stimuleren we meer Rotterdammers initiatiefrijk te zijn. Op deze manier sluiten we aan bij de aanbeveling van de gemeentelijke ombudsman³.

■ **Impact monitoren en meetbaar maken**

Het monitoren van impact en hiervan verslag doen via een impacttraject is een nieuw, verplicht onderdeel van CityLab010. Op deze manier worden initiatiefnemers zich bewust(er) van hun impact; kunnen die impact kwantificeren en de data inzetten bij de voortzetting of groei van hun initiatief. Ook geeft CityLab010 inzicht in de impact die het als instrument maakt.

1. Aanbevelingen gemeentelijke ombudsman, uit: Rapport-Wees-Welkom-bejegening-initiatiefrijke-burgers.pdf (orr.nl), p.8

2. Zie hier een kaart van de gehonoreerde initiatieven: <https://arcg.is/0q4Ojy0>

3. Aanbevelingen gemeentelijke ombudsman, uit: Rapport-Wees-Welkom-bejegening-initiatiefrijke-burgers.pdf (orr.nl), p.8

Tot slot

We kijken ernaar uit om de komende jaren samen met gemeente, bestuur, bewoners en ondernemers onze schouders te zetten onder Betrokken stad en daarmee bij te dragen aan het vertrouwen in de overheid. Naast dit plan van aanpak voor de komende vier jaar rapporteren we elk jaar de voortgang, blikken we vooruit op het komende jaar en willen we vooral inspireren. We laten ook Rotterdammers zelf aan het woord om te vertellen over hun ervaringen in de wijk.

Betrokken stad gaat niet alleen over het ontwikkelen van nieuwe instrumenten voor samenwerking, maar ook over het goed en vaak toepassen van onze bestaande tools. Onderstaand overzicht geeft weer hoe divers de gereedschapskist is, om recht te doen aan de diversiteit van de stad, haar opgaven en de Rotterdammers.

Instrumenten & Werkvorm	 			
	Meedenken	Samendoen	Meebeslissen	Zelf doen
Bewonersbijeenkomst	✓	✓	✓	
Bewonersinitiatieven				✓
Burgerinitiatief			✓	
Buurt Bestuurt	✓	✓	✓	
Buurt preventieteam		✓		✓
CityLab010				✓
Debat	✓			
Enquête	✓			
Focusgroep	✓	✓	✓	
Gemeentepeler	✓			
Gesprekken in de wijk	✓			
Kinderburgemeester		✓		
MeldR				✓
Mijn Rotterdam	✓	✓	✓	✓
MS Teams	✓	✓	✓	
Open huis	✓			
Participatief begroten			✓	
Referendum			✓	
Right to Challenge				✓
Sociale media	✓			
Spilter	✓			
Stand in de wijk	✓	✓		
Wijkaandelen				✓
Wijkraad	✓	✓		
Workshop	✓	✓		
Zelfbeheer				✓

